

คุณรัตน์ จำปามูล

Co-founder Sputnik Tales

แนะนำ Thailand Animation Festival#2 By Sputnik Tales

เทศกาลแอนิเมชันอิสระ + สังคม

วันเสาร์ที่ 1 มิถุนายน 2566 ณ โรงภาพยนตร์สกาล่า สยามสแควร์

.....

จริงๆ แล้ว ผมก็เป็นนักสร้างแอนิเมชันเพื่อสังคมคนหนึ่ง จุดเริ่มต้นของผมจริงๆ แล้ว ไม่ได้เติบโตมาจากสายแอนิเมชันเลย แต่ว่าผมมีความเชื่อว่า “แอนิเมชัน” สามารถเปลี่ยนโลกได้ โดยเฉพาะโลกของเด็ก และเยาวชนที่เขาได้ดูแอนิเมชันบางเรื่อง เราอาจจะเห็นว่ามันอะไรก็ไม่ได้ แต่ถ้าเด็กเค้าจำในสิ่งที่มันดี เป็นประโยชน์ต่อเขา อีก 50 – 60 ปี ที่เหลือของทั้งชีวิตเขา มันจะเปลี่ยนไปตลอดกาล ผมก็เลยเชื่อมั่นใน “พลัง” ของแอนิเมชันมาก เพราะว่าตัวผมเองก็เคยเกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ เพราะการทำแอนิเมชันเรื่องหนึ่งเหมือนกัน

เดิมที่ผมเรียนมาในสายที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับแอนิเมชันเลย ผมเรียนสายวิศวกรรมการบินและอวกาศ แต่ว่าวันหนึ่งมันเกิดเหตุการณ์เลวร้ายขึ้นกับผมมาก และผมก็เลยสร้างแอนิเมชันให้กำลังใจกับคนที่ดู เหมือนเป็นการสร้างเพื่อระบายความรู้สึกอัดอั้นของตัวเอง สร้างเพื่อให้เรื่องที่แย่ๆ กับเรานั้นไม่ไร้ความหมาย ผลสร้างงานแอนิเมชันเพื่อให้กำลังใจกับคนทั่วไป โดยที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ ในการดูงานชิ้นนั้นได้รับรางวัลจากหลายๆ ที่ (ผมก็ไม่รู้ว่าเพราะอะไร) ซึ่งมันทำให้ผมรู้สึกภูมิใจกับมัน และภูมิใจกับที่เราได้เกิดมา โดยเฉพาะข้อความจากคนที่ดูหลายๆ คน ยิ่งเฉพาะข้อความที่เขาบอกว่า “เขาไม่ฆ่าตัวตายก็เพราะงานเรา” คือโมเมนต์นั้น เปลี่ยนชีวิตผม จากคนที่ ทำงานวิศวกรรม ให้มาทำงานสื่อสารให้มา รู้สึกว่ามันมีคุณค่าต่อคนอื่น

แล้วเมื่อพอผมเริ่มทำ มันก็พาผมไปสู่สิ่งที่ผมไม่เคยคิดมาก่อน จู่ๆ ผมก็ถูกพูดถึงในสื่อต่างๆ ผมเริ่มถูกผลักดันไปสู่โลกใบใหม่ที่มันต่างจากวิศวกรรมโดยสิ้นเชิง เริ่มได้พูด ได้สอน ได้บรรยาย ได้เล่าความเชื่อของเรา แล้วเราเริ่มได้เห็นสิ่งที่เราทำ มันดีแค่ไหน และสุดท้ายแอนิเมชันก็พาผมไปรู้ซึ่งถึงคุณค่าที่ได้เกิดมา และที่เซอร์ไพรส์ที่สุดก็คือแอนิเมชันได้พาผมไปเจอผู้ชายคนหนึ่งที่ผมปลื้มมากที่สุดมาตลอดทั้งชีวิต ซึ่งคนๆ นั้นก็คือ “พีบอย โกสิยพงษ์” แอนิเมชันทำให้ผมได้ไปรู้จักวิถีชีวิตเขา มันคือสิ่งยืนยันว่า ถ้าเราทำด้วยความรัก มันจะพาเราไป ... ผมเรียกมันว่า “Wonderland” ที่ๆ เราไม่เคยคิดว่าเราจะไปถึง นั่นแหละผมถึงได้ศรัทธากับงานแอนิเมชัน

ผมคิดว่าผมโชคดีที่งานของผมมีคนพูดถึง แต่ก็ยังมีแอนิเมเตอร์ดีๆ ที่ทำผลงานออกมาเพื่อสังคมอีกมาก แต่ก็ยังไม่มีคนพูดถึง ทั้งๆ ที่เขาพยายามกว่าผมมาก ผมก็เลยคิดสร้างงานครั้งนี้ขึ้นมา เพื่อให้ความสำคัญที่ตัวแอนิเมเตอร์งานของผมจึงชื่อว่า “Animator Festival” ผมคิดว่าแอนิเมเตอร์เพื่อสังคม คือกุญแจสำคัญที่จะเปลี่ยนแปลงการสื่อสารเพื่อสังคมให้แข็งแกร่งขึ้น นี่คือการมาของแอนิเมเตอร์ เฟสตีวัล เพราะว่าเมื่อเรามีสื่อแอนิเมชันเพื่อสังคมที่

หลากหลายขึ้น เราก็จะมีสื่อดีๆ อีกหลากหลายประเภท ที่สามารถสื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมายหรือคนแต่ละประเภท ให้เข้ามาสนใจ งานของเราเลยเปิดรับอย่างอิสระ ให้โอกาสทุกคน ไม่มีโจทย์ ไม่จำกัดผลงาน ไม่จำกัดเทคนิค และเรายังยึดมั่นในการทำงานเพื่อสังคม โดยการเปิดพื้นที่เพื่อพัฒนาเยาวชนต่อไปให้เป็นวงกว้างขึ้น

สิ่งที่เราทำในเทศกาลทั้งหมดก็คือ เริ่มจากการเปิดกว้างรับผลงาน คัดเลือกผลงาน โดยเน้นที่เนื้อหา นำคนที่ผ่านการคัดเลือกมาเข้าค่าย แล้วก็จัดเทศกาลฉายให้เขาภูมิใจ เผยแพร่ผลงานพวกเขาออกไป เพราะผมเชื่อว่า คนๆ หนึ่งถ้าสร้างงานแอนิเมชันด้วยความตั้งใจ แล้วเกิดความต่อเนื่องของการทำงาน ผมว่ามันคือสิ่งที่เขาต้องการมากกว่าเงินด้วยซ้ำ เราเลยสร้างเทศกาลเพื่อตอบสนองเขา ให้เขาอยากทำงานเพื่อสังคมต่อไปอีก **อยากช่วยกันทำให้โลกดีขึ้นเรื่อยๆ สร้างความเชื่อมโยงระหว่างตัวแอนิเมเตอร์ ภาคสังคมก็จะได้อะไรดีๆ ภาคธุรกิจที่ได้เด็กเก่งๆ ไปทำงาน** ซึ่งเราก็จะพยายามให้มันแข็งแกร่งขึ้นเรื่อยๆ เพื่อยกระดับแอนิเมชันให้เป็นมากกว่าการ์ตูนสำหรับเด็ก

จากการที่ผมได้ทำปีแรก ตอนที่ผมเริ่มต้น ผมไม่รู้เลยว่าจะเดินอย่างไร คือผมมาด้วยใจอย่างเดียว เราอยากให้คนที่เขาทำงานแบบเดียวกับเรา ได้รู้สึกภูมิใจ เหมือนที่เราเคยโชคดีได้รับโอกาส ตอนนั้นผมก็เริ่มต้นโดยการเข้าไปคุยกับพี่ที่มูลนิธิสยามกัมมาจลนี่แหละ เป็นการเรียนรู้ครั้งที่ใหญ่ที่สุดในชีวิต และได้ทำตามความฝันอย่างใหม่ ก็คือการให้คนอื่น ในแบบที่เราเคยได้รับ เพราะเราเชื่อมั่นดีและเปลี่ยนแปลงเราจนเรามีความสุขในชีวิตทุกๆ วันอย่างนี้

งานในปีที่ผ่านมาทำให้ผมได้รู้จักน้องๆ ทั้ง 10 คน ที่ไม่ต้องมีโจทย์อะไรมาบังคับ เขาก็พูดเรื่องสังคม พูดสิ่งที่พวกเขาเชื่อ สิ่งที่พวกเขาเห็น และมาช่วยฟื้นความเชื่อผมว่า **“มันจริงนะ ที่คนที่ทำสื่อต่างๆ ณ จุดหนึ่ง เราก็อยากทำสิ่งที่มีคุณค่า แต่ว่าอาจจะไม่มีโอกาส ไม่มีทุน หรือว่าไม่มีพื้นที่เผยแพร่”** ตอนนั้นผมได้รู้จักพวกเขา และผมดีใจมากที่งานที่ผมจัดขึ้นมันช่วยส่งแรง ส่งกำลังใจให้พวกเขาได้เดินทางต่อ จะเห็นว่าการงานของน้องๆ ในปีที่ผ่านมา น่าชื่นชมมาก เขาพูดในสิ่งที่ผมคิดว่า วัยรุ่นทั่วไปไม่น่าจะพูด ทั้งเรื่องทำแท้ง ความขัดแย้ง การเรียนรู้ความแตกต่าง หรือแม้กระทั่งทุนนิยม

สิ่งเหล่านี้จึงเป็นเหตุให้ผมอยากขยายงานในปีที่ 2 ให้กว้างขึ้น อยากนํางานดีๆ พวกนี้ไปเผยแพร่ให้คนดู ในวงกว้างขึ้นเรื่อยๆ ให้พี่ๆ สื่อมวลชนได้เห็น ได้ช่วยกันเผยแพร่ หรือว่าให้พี่ๆ ในองค์กรต่างๆ เห็นงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่พี่ๆ ทำอยู่และนำไปช่วยสื่อสาร เพราะในฐานะคนทำแอนิเมชัน ไม่ได้ต้องการไปกว่า การที่เห็นคนเห็นงานของเรามีคุณค่า และได้เห็นงานของเราเปลี่ยนแปลงสังคมสักนิดหนึ่งก็ดียิ่งดี หวังว่างานแอนิเมชันเพื่อสังคม 10 เรื่องในวันนี้ อาจจะแตกต่างจากที่ท่านเคยดูบ้าง แต่ก็อยากให้ลองเปิดใจดู และสนุกไปกับน้องๆ สูดยอนนักแอนิเมเตอร์ประจำปีนี้ ทั้ง 10 ที่พวกเราจะเปิดตัวต่อไป

สุดท้ายนี้คงพูดอะไรไม่ได้มากไปกว่า ขอขอบคุณทุกคนจริงๆ ที่มาร่วมทำความฝันของผมให้เติบโตขึ้นเรื่อยๆ ขอขอบคุณที่รักแอนิเมชันและก็มาแลกเปลี่ยนกันเสมอๆ ขอขอบคุณครับ

ตอนที่หนังเริ่มฉาย พอผมวิ่งๆ ไปทำทุกอย่างเสร็จ ผมแอบไปยืนอยู่หลังสุด มันเป็นอีกครั้งที่ผมรู้สึกว้า ความเหนื่อยตลอดทั้งครึ่งปีที่ทำมานั้นเป็นเรื่องเล็กน้อยมาก เมื่อผมมองมาจากทางเข้า แล้วเห็นทุกคนกำลังดูหนัง กำลังสนุก กำลังหัวเราะะ กับมุกที่น้องๆ วางไว้ ที่คนทำเองต้องรู้สึกขอบคุณมากๆ ขอบขอบคุณทุกคนที่สละเวลามาตั้งไกล มาดูแอนิเมชันที่ไม่ใช่ตลาดมากๆ ขอบคุณที่รักแอนิเมชันและรอมาร่วมงานครั้งนี้ สุดท้ายคงฝากน้องๆ ทั้ง 10 คน ที่เราได้ดูผลงานกันไป ผมเชื่อว่าคนทำแอนิเมชันทุกคน มากกว่าเรื่องรายได้ เขาก็ต้องการคนที่เห็นคุณค่างานของเขา ถ้าชอบงานของน้องๆ ทีมไหน แล้วมีเพื่อนหรือใครก็ตามที่น่าจะชอบเหมือนกัน ผมฝากช่วยผลักดัน ช่วยแชร์ให้น้องๆ ทุกคนด้วยนะครับ แล้วก็ขอบคุณจริงๆ ที่มาร่วมงานครั้งนี้ แล้วก็ปีหน้าจะทำให้ดีกว่านี้ แล้วถ้าขาดตกบกพร่องอะไร จะแก้ไขให้ดีขึ้นครับ ขอบคุณครับ